

DARA SAKOR

โครงการเมกะโปรเจกต์ของจีน
บนชายฝั่งทะเลกัมพูชา

Thai Trade Center Phnom Penh

Executive Editor

จิรุตม์ สุวรรณอาจ

อัครราชทูตที่ปรึกษา

(ฝ่ายการพาณิชย์)

Royal Thai Embassy, Phnom Penh

Editor

วิลาสินี แจ่มอุลิตรัตน์

ที่ปรึกษา (ฝ่ายการพาณิชย์)

Royal Thai Embassy, Phnom Penh

Editor

รัฏฐาธิป พรหมแก้ว

เลขานุการเอก

Royal Thai Embassy, Phnom Penh

Dara Sakor

โครงการเมกะโปรเจกต์ของจีน
บนชายฝั่งทะเลกัมพูชา

Cambodia Compass | Special Edition | Issue 10

01

ความเป็นมาของ
โครงการ

03

INTERNATIONAL
AIRPORT

04

DEEP SEAPORT

05

มุมมอง โอกาส
และผลกระทบด้าน
การลงทุน

06

มุมมอง โอกาส
และผลกระทบด้าน
การท่องเที่ยว

07

มุมมอง โอกาส
และผลกระทบด้าน
ความมั่นคง

Dara Sakor โครงการเมกะโปรเจกต์ของจีนบนพื้นที่ชายฝั่งกัมพูชา

ความเป็นมาของโครงการ

โครงการดาราศคร (Dara Sakor) เป็นโครงการตามยุทธศาสตร์ Belt and Road Initiative ของจีน โดยรัฐบาลกัมพูชาได้ลงนามในข้อตกลงการพัฒนา กับ Union Development Group (UDG) ซึ่งเป็นบริษัทในเครือของบริษัท Tianjin Wanlong Group ผู้พัฒนาสังหาริมทรัพย์รายใหญ่ของจีน เมื่อปี 2551 เพื่อสร้างโครงการเขตทดลองการพัฒนาแบบบูรณาการระหว่างจีนกับกัมพูชา (Cambodia – China Comprehensive Investment and Development Pilot Zone) ขึ้น

โดย Union Development Group ได้รับสัมปทานที่ดินเพื่อเศรษฐกิจจากรัฐบาลกัมพูชาเป็นเวลา 99 ปี โดยโครงการมีพื้นที่ครอบคลุม 44,100 เฮกเตอร์หรือประมาณ 270,000 ไร่ กินพื้นที่ใน 2 อำเภอหลักของเกาะกง คือ Kiri Sakor และ Botum Sakor มีแนวชายฝั่งทะเลคิดเป็นร้อยละ 20 ของแนวชายฝั่งทะเลทั้งหมดของกัมพูชา และอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติ Botum Sakor โดยบริษัทฯ ได้เข้ามาพัฒนาพื้นที่แห่งนี้ภายใต้ชื่อโครงการ Dara Sakor มีแผนการพัฒนาพื้นที่ในระยะยาว 25-30 ปี หากแล้วเสร็จภายในโครงการจะประกอบด้วย สาธารณูปโภคครบครันทั้งโครงข่ายถนน สนามบินนานาชาติขนาดใหญ่ที่รองรับเครื่องบินขนาด A380 ได้ ทำเรื่อน้ำลึกสำหรับจอดเรือสำราญ คอนโดมิเนียม โรงแรม โรงพยาบาล หมู่บ้านจัดสรร สนามกอล์ฟ

18 หลุม 2 สนาม และคาสีโน ถนนเข้าโครงการ 4 เลนยาว 64 กิโลเมตร จากถนนสายหลักไปยังริมชายฝั่งทะเล รวมถึงแหล่งน้ำขนาดใหญ่อีก 2 แห่ง นอกจากนี้ยังมีโครงการก่อสร้างโซนต่างๆ อาทิเช่น Intelligent Industrial Park และ Commercial Area กว่า 100,000 เฮกตาร์ ด้วยเงินลงทุนรวมประมาณ 3,800 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ตั้งแต่ปี 2551 - ปัจจุบัน ใช้งบประมาณในการลงทุนไปแล้วประมาณ 2 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ และยังมีเงินลงทุนหลังไหลเข้ามาอย่างต่อเนื่อง)

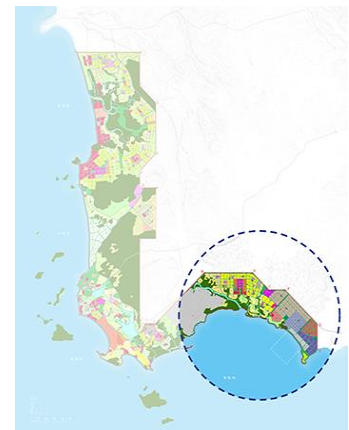
การพัฒนาพื้นที่ในโครงการแบ่งเป็น 3 ส่วนใหญ่ ๆ ได้แก่

1. International (Tourism) District

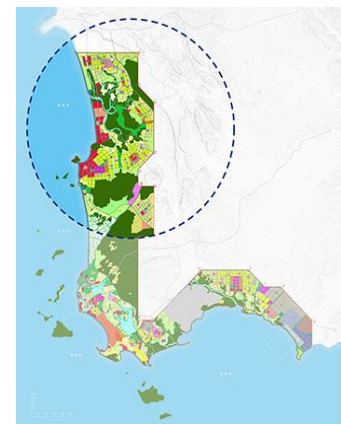
พื้นที่ประมาณ 100 ตารางกิโลเมตร จะมีท่าอากาศยานนานาชาติ โรงแรม รีสอร์ท คาสีโน สนามกอล์ฟ ท่าเรือสำลึกแห่งที่ 1 ฯลฯ คาดว่าจะดำเนินการได้เต็มรูปแบบในอีก 5 ปี

2. International Trade District ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ 60 ตารางกิโลเมตร มีท่าเรือสำลึกแห่งที่ 2 และนิคมอุตสาหกรรม ฯลฯ

3. Future District พื้นที่ประมาณ 200 ตารางกิโลเมตร จะพัฒนาเป็นเมืองใหม่เชิงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม คาดว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จในอีก 20 - 30 ปี

ท่าอากาศยานนานาชาติดาราสคร (Dara Sakor International Airport)

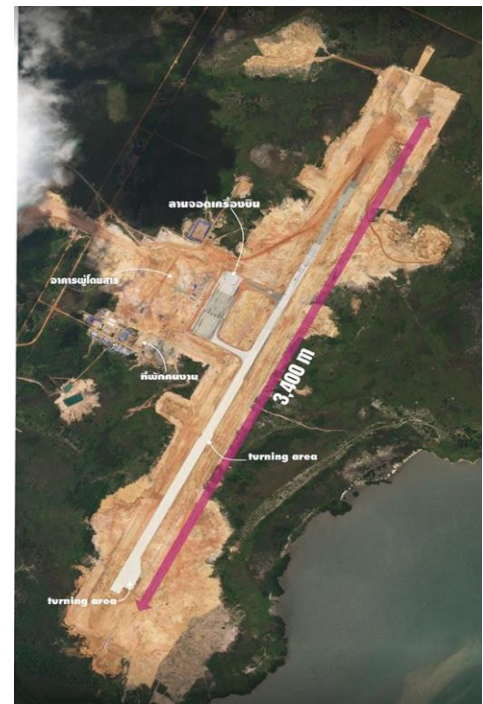
พัฒนาโดย Tianjin Union Development Group ของจีน โดยใช้งบประมาณในการก่อสร้างและพัฒนา ประมาณ 350 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ขณะนี้อยู่ระหว่างการก่อสร้างอาคารผู้โดยสารและหอบังคับการบิน คาดว่าจะเสร็จสมบูรณ์ภายในปีนี้ ส่วนลานบินแบ่งเป็น 3 เฟส โดยเฟสที่ 1 สร้างเสร็จแล้ว ความยาว 3,400 เมตร สามารถรองรับอากาศยานได้จนถึง A340 ส่วนเฟสที่ 2 และ 3 จะสามารถรองรับอากาศยานได้จนถึง A380 Boeing 747 และ 777 ซึ่งหากเปรียบกับท่าอากาศยานนานาชาติกรุงพนมเปญที่มีเพียง 1 รันเวย์ ความยาว 3,000 เมตร และท่าอากาศยานนานาชาติสุวรรณภูมิที่มี 2 รันเวย์ ความยาว 4,000 และ 3,700 เมตร และ 2 ลานแท็กซี่ แล้ว สนามบินฯ ดังกล่าวถือว่ามียุขขนาดใหญ่มาก

รูปภาพ: Handout

รูปภาพ: ThaiArmedForce.com

ความคืบหน้าการก่อสร้างท่าอากาศยานนานาชาติ

ดาราสคร ณ วันที่ 3 กรกฎาคม 2563

ท่าเรือน้ำลึก (Deep Seaport)

ท่าเรือน้ำลึกแห่งที่ 1 อยู่ระหว่างการก่อสร้าง จะมีขีดความสามารถในการรับเรือได้สูงสุด 20,000 ตัน (DWT) จำนวน 4 ลำ

รูป : Khmer Times

ท่าเรือน้ำลึกแห่งที่ ๒ มีแผนจะก่อสร้างในอนาคต ซึ่งเป็นท่าเรือที่มีขีดความสามารถในการรับเรือได้สูงสุด 100,000 ตัน ซึ่งหากเปรียบเทียบแล้วใหญ่กว่าท่าเรือสีหนุ (ท่าเรือพาณิชย์ที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในกัมพูชาขณะนี้ มีขีดความสามารถในการรับเรือได้สูงสุดได้เพียงแค่ 15,000 ตัน) ถึง 6 เท่า ใหญ่กว่าท่าเรือกรุงพนมเปญ (5,000 ตัน) ถึง 20 เท่า และใหญ่กว่าท่าเรือแหลมฉบังของไทย ซึ่งมีขีดความสามารถในการรับเรือได้สูงสุด 83,000 ตัน ถึง 1.2 เท่า ซึ่งถือได้ว่าท่าเรือแห่งนี้มีขนาดใหญ่มากเป็นพิเศษ ซึ่งจากการประเมินโดย Financial Times พบว่า ท่าเรือแห่งนี้ มีระดับความลึกพอที่จะสามารถรองรับเรือสินค้าขนาดใหญ่ เรือเดินสมุทร หรือแม้กระทั่งเรือในกิจการทางด้านทหารก็ตาม

อย่างไรก็ดี แม้ว่าทั้งท่าอากาศยานและท่าเรือน้ำลึกภายในโครงการที่มีขนาดใหญ่มากเป็นพิเศษจนหลายๆ หน่วยงานมีข้อกังขาและวิตกว่าโครงการดาราสครอาจมีจุดประสงค์อื่นแอบแฝงไม่ใช่แค่เพียงเชิงพาณิชย์และการท่องเที่ยวเท่านั้น แต่อาจรวมถึงการเป็นที่ตั้งฐานทัพเฉพาะกิจสำหรับเรือรบและเครื่องบินของกองทัพจีนได้ แต่ทางผู้พัฒนาโครงการก็ยังยืนยันว่า ท่าเรือน้ำลึกและท่าอากาศยานดังกล่าว สร้างเพื่อรองรับโครงการที่กำลังจะพัฒนาขึ้นในอนาคตเท่านั้น

UDG ได้วางแผนในการพัฒนาโครงการ Dara Sakor ให้เป็นศูนย์กลางด้านโลจิสติกส์และการขนส่งที่เชื่อมโยงการขนส่งทางอากาศและทางเรือที่ใหญ่ที่สุดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และผลักดันให้เป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจนอกชายฝั่งทะเล (Ocean-offshore economic development zone) ภายใต้ ASEAN Free trade zone ต่อไปในอนาคต

โซนที่พักอาศัย (Residential Zone)

ปัจจุบัน UDG ได้เริ่มพัฒนาโซนที่พักอาศัยออกมาในหลายรูปแบบ เช่น อพาร์ทเมนต์ บ้านที่มี courtyard และวิลล่า รวม 296 ยูนิต ขณะนี้มีคนจองแล้วร้อยละ 20 - 25 โดยเป็นการทำสัญญาเข้ากับโครงการ (ไม่สามารถได้กรรมสิทธิ์ในที่ดิน เนื่องจากโครงการดาราสาครเช่าพื้นที่กับรัฐบาลกัมพูชาเช่นกัน) โดยภายในโซนนี้จะมีโรงเรียนนานาชาติ โรงพยาบาล และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ โดย UDG ได้ตั้งเป้าหมายไว้ว่า เมื่อโครงการแล้วเสร็จจะมีผู้อยู่อาศัย (ส่วนใหญ่จะเป็นชาวจีน) ประมาณ 1,300,000 คน มีจำนวนบ้านพักและที่อยู่อาศัยรวมแล้วมากกว่า 400,000 ยูนิต โรงแรมห้องพักรวมแล้ว 94,000 ห้อง และมีการจ้างงานในพื้นที่รวมแล้วกว่า 1 ล้านอัตรา

มุมมอง โอกาส และผลกระทบของไทย จากการพัฒนาโครงการ Dara Sakor

➤ ด้านการค้าการลงทุน

UDG ได้วางยุทธศาสตร์และวิสัยทัศน์การลงทุนในโครงการ Dara Sakor ให้สอดคล้องกับนโยบายหลักของรัฐบาลจีนภายใต้ยุทธศาสตร์ One Belt One Road เพื่อเชื่อมโยงเครือข่ายการค้า การลงทุน ไปสู่ยุโรป ตะวันตก และเอเชียทั้งภูมิภาค โดยจะพัฒนาเส้นทางเชื่อมโยงต่างๆ เพื่อให้โครงการฯ เป็นศูนย์กลางสินค้าอุตสาหกรรม ศูนย์กระจายสินค้าสู่นานาชาติผ่านท่าเรือน้ำลึกและสนามบินนานาชาติ และดึงดูดให้นักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุน มีซึ่งหากเปรียบเทียบแล้ว นโยบายในการพัฒนาพื้นที่ของโครงการ Dara Sakor มีความคล้ายคลึงกับการพัฒนาพื้นที่ระเบียงเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ของไทยมาก ไม่ว่าจะเป็นการเชื่อมต่อโครงการให้อยู่ในแผนยุทธศาสตร์ One Belt One Road การพัฒนาท่าเรือให้เป็นเมืองท่าแห่งอาเซียนหรือศูนย์กลางด้านโลจิสติกส์ เขตเศรษฐกิจพิเศษ รวมถึงการดึงดูดนักลงทุนจากต่างชาติให้เข้ามาลงทุนในอุตสาหกรรมที่เป็นนวัตกรรมสมัยใหม่ เป็นต้น ซึ่งจากภาพโดยรวมโครงการทั้งสองมีนโยบายที่ไม่ต่างกันมาก นอกจากนี้พื้นที่และทำเลที่ตั้งของโครงการยังอยู่ไม่ไกลจากกันมากนัก ซึ่งโครงการ Dara Sakor นั้น ถือได้ว่าเป็นคู่แข่งที่สำคัญในการพัฒนาพื้นที่ระเบียงเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ของไทย เพราะการพัฒนาโครงการต่างๆ สามารถทำได้อย่างรวดเร็ว ด้วยเงินลงทุนมหาศาลและเงินช่วยเหลือที่หลั่งไหลเข้ามาอย่างต่อเนื่องจากจีน

แต่หากมองในมุมของการพัฒนาร่วมกันและใช้ประโยชน์และจุดเด่นที่แต่ละโครงการมีอยู่ เพื่อดึงดูดให้มีการเข้ามาลงทุนในภูมิภาคร่วมกันแล้วก็น่าจะเป็นโอกาสที่ดีและถือเป็น win-win situation ต่อทั้งสองฝ่ายได้

สำหรับผู้ประกอบการไทยโดยเฉพาะในภาคการก่อสร้าง ธุรกิจท่องเที่ยว โรงแรมและรีสอร์ท ธุรกิจร้านอาหาร รวมถึงธุรกิจด้านโลจิสติกส์ ที่ต้องการจะขยายธุรกิจเข้าไปในโครงการ Dara Sakor นั้น ถือว่ายังมีโอกาส เนื่องจาก UDG ยังคงต้องการผู้เข้ามาร่วมลงทุนที่มีความเชี่ยวชาญในด้านนี้อีกมาก

➤ ด้านการท่องเที่ยว

โครงการ Dara Sakor ถือเป็นโครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชายทะเลขนาดใหญ่แห่งแรกของกัมพูชาให้เปรียบเสมือนเป็นเหมือนฮ่องกงแห่งที่ 2 โดย UDG ได้วางยุทธศาสตร์ในด้านการท่องเที่ยวให้ Dara Sakor เป็น

1) ศูนย์กลางการท่องเที่ยวและสถานที่พักผ่อนที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกครบวงจรทุกรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นห้างสรรพสินค้า คาสิโน สวนน้ำ โรงแรมและรีสอร์ทขนาดใหญ่ และสนามกอล์ฟ เป็นต้น

2) ศูนย์ Medical Centre รองรับกลุ่มคนรักสุขภาพ โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวกลุ่มเศรษฐีจีน

3) แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

4) ศูนย์กลางด้านโลจิสติกส์ ที่สามารถรองรับนักท่องเที่ยวจากทั่วทุกมุมโลก

ซึ่งผู้พัฒนาโครงการได้ประมาณการไว้ว่าหากสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เหล่านี้แล้วเสร็จ ในแต่ละปีจะมีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามายัง Dara Sakor ทั้งทางอากาศและทางเรือรวมแล้วมากกว่า 6.4 ล้านคน ประกอบกับโครงการ Dara Sakor นี้ ตั้งอยู่ในจังหวัดเกาะกงที่มีชายแดนติดกับประเทศไทย สามารถเดินทางจากกรุงเทพถึงชายแดนเพียง 6 ชั่วโมงเท่านั้น ซึ่งถือเป็นโอกาสของนักลงทุนไทยไม่ว่าจะเป็นเข้ามาลงทุนขยายกิจการธุรกิจโรงแรมและรีสอร์ท ธุรกิจร้านอาหาร ธุรกิจทัวร์ และการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวต่างๆ เป็นต้น

Duty Free Shopping Mall

International Wellness Town

นอกจากนี้ การที่ UDG มีแผนให้ Dara Sakor เป็นศูนย์กลางด้านโลจิสติกส์ เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวจากทั่วทุกมุมโลกอยู่แล้ว ผู้ประกอบการไทยในจังหวัดใกล้เคียง เช่น ตราด ระยอง และจันทบุรี อาจจะใช้โอกาสนี้ในการเข้ามาร่วมทุนกับนักลงทุนท้องถิ่น เพื่อพัฒนาและส่งเสริมเส้นทางท่องเที่ยวร่วมกันให้เป็นในรูปแบบของ Two/Three countries one destination เพื่อเชื่อมสถานที่ท่องเที่ยวทางทะเลและวัฒนธรรมของไทย กัมพูชา

และอาจรวมไปถึงประเทศเพื่อนบ้านอื่นๆ อาทิ เวียดนาม และมาเลเซีย ร่วมกันได้ ซึ่งถือได้ว่าจะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวทางทะเลในฝั่งตะวันออกของไทยได้ในอนาคต

➤ **ด้านความมั่นคง**

แม้ว่าผู้พัฒนาโครงการ Dara Sakor จะยืนยันว่า โครงการ Dara Sakor นี้ เน้นการพัฒนาให้เป็นโครงการท่องเที่ยวชายทะเลขนาดใหญ่แห่งแรกของกัมพูชา แต่หลายหน่วยงานในหลายๆ ประเทศ ก็ยังมีข้อวิตกกอยู่ว่าการพัฒนาพื้นที่ดังกล่าวจะมีนัยแอบแฝงทางการทหารของจีนด้วยหรือไม่ในหลายๆด้าน อาทิเช่น

- **การก่อสร้างสนามบินที่มีขนาดใหญ่** ซึ่งหากสร้างเสร็จแล้วจะถือได้ว่าเป็นสนามบินที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในกัมพูชา และสามารถรองรับเครื่องบินอย่างเครื่องบินโบอิง 747 หรือเครื่องบินแอร์บัส A 380 ได้แล้วนั้น ก็เท่ากับสามารถรองรับซึ่งเครื่องบินทิ้งระเบิดพิสัยไกลและเครื่องบินลำเลียงทางทหารของจีนลงจอดได้ด้วยเช่นกัน ประกอบกับสนามบิน ดังกล่าว มีรันเวย์ยาวถึง 3.4 กิโลเมตร ซึ่งการก่อสร้างรันเวย์ในลักษณะนี้ ในทางการทหาร ถือว่า สามารถปรับใช้สำหรับการขึ้นลงรันเวย์โดยเร็วสำหรับเครื่องบินทหาร รวมถึงเครื่องบินขับไล่ได้ด้วยเช่นกัน ซึ่งหากมองในมุมด้านเศรษฐกิจจะเห็นว่า การก่อสร้างสนามบินที่มีขนาดใหญ่เป็นพิเศษนั้น สวนทางกับจำนวนนักท่องเที่ยวที่ยังมีอยู่ไม่มากซึ่งส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวจีนที่เดินทางเข้ามาเพื่อตีกอล์ฟและท่องเที่ยวทางทะเลเท่านั้น และ จำนวนประชากรทั้งในและรอบโครงการที่มีแค่เพียงประมาณ 200,000 คนเท่านั้น

- **การก่อสร้างท่าเรือน้ำลึก** จำนวน 2 แห่ง ที่มีความสามารถในการรับเรือได้สูงสุด 20,000 ตัน และ 100,000 ตัน ซึ่งเป็นระดับความลึกที่เกินกว่าท่าเรือสินหูซึ่งเป็นท่าเรือพาณิชย์ที่มีขนาดใหญ่ที่สุดของกัมพูชาในปัจจุบัน ซึ่งสามารถรับเรือได้สูงสุดได้เพียงแค่ 15,000 ตันเท่านั้น โดยท่าเรือทั้ง 2 แห่งในโครงการนี้ จะมีความสามารถในการรองรับเรือสินค้าขนาดใหญ่ เรือเดินสมุทร รวมไปถึงเรือด้านการทหารได้เช่นกัน

- **ทำเลที่ตั้ง** ซึ่งหากมองในมุมของความมั่นคงและทางการทหารแล้ว เป็นเรื่องที่ยังต้องจับตามองอย่างใกล้ชิด เพราะด้วยทำเลที่ตั้งของทั้งสนามบินและท่าเรือภายในโครงการที่ถือได้ว่าเป็นทำเลทางยุทธศาสตร์ทางการทหารที่ดีแห่งหนึ่งของจีน เพราะมีท่าเรือน้ำลึกถึง 2 แห่ง ที่สามารถเป็นทางออกทางทะเลที่สามารถเข้าถึงอ่าวไทยและหมู่เกาะทะเลจีนใต้ได้ไม่ยาก รวมทั้งที่ตั้งของสนามบินก็มีศักยภาพสูงในการส่งเครื่องบินรบเข้า่าน่านฟ้าไทย เวียดนาม และสิงคโปร์ได้ไม่ยากเช่นกัน ดังนั้น หากจีนใช้โครงการฯ นี้ เป็นที่ตั้งฐานทัพทางการทหารจริง อาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของไทยได้ เนื่องจากโครงการนี้มีระยะใกล้กับชายแดนไทยและน่านน้ำของไทยมาก และอาจส่งผลกระทบต่อดุลอำนาจทางการทหารของประเทศในภูมิภาคอาเซียนได้ในอนาคต

ในภาพรวมโครงการ Dara Sakor ถือเป็นอีกโครงการที่สำคัญมากโครงการหนึ่งในกัมพูชา หากการพัฒนาโครงการสามารถสำเร็จได้ตามเป้าหมายจริงตามที่วางไว้ พื้นที่บริเวณนี้จะกลายเป็นเขตอุตสาหกรรม เขตการค้า การลงทุน การท่องเที่ยว และศูนย์กลางการเชื่อมโยงและการขนส่งที่สำคัญ ซึ่งจะส่งผลต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจของกัมพูชาและประเทศในภูมิภาคอาเซียนได้อย่างมากในอนาคต

สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงพนมเปญ

กรกฎาคม 2563

ที่มาข้อมูล:

- การลงทุนจีนบนชายฝั่งทะเลกัมพูชา, ASIA Trend สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
<http://asiatrend.ias.chula.ac.th>
- กัมพูชาได้มีการพัฒนาท่าอากาศยานหลายแห่งในประเทศ เพื่อสร้างความเชื่อมโยงในระดับภูมิภาค,
<https://globthailand.com/cambodia-05022020/>
- China-backed Dara Sakor project in Cambodia rings alarm bells in Washington,
<https://www.japantimes.co.jp/news/2019/07/20/asia-pacific/china-backed-dara-sakor-project-cambodia-rings-alarm-bells-washington/>
- Koh Kong International Airport granted larger grounds for new investments,
<https://www.phnompenhpost.com/business/koh-kong-international-airport-granted-larger-grounds-new-investments>
- Dara Sakor Project www.mcc.sg
- บทบาทของจีนต่อภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้(อาเซียน) กับแนวทางการพัฒนาศาสตร์ความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลของไทย, พลเรือตรี เทิดเกียรติอ่อนเมือง,
http://www.dsdw2016.dsdw.go.th/doc_pr/ndc_2560-2561/PDF
- ทูตฮ่องกง ผุด รร.เซนต์ “เกาะช้าง” เชื่อมท่องเที่ยวกัมพูชา-เวียดนาม, ประชาชาติธุรกิจออนไลน์,
<https://www.prachachat.net/local-economy/news-331618>
- เส้นทางสายไหมใหม่ เส้นทางการค้าแห่งอนาคต,
<http://www.cuti.chula.ac.th/triresearch/saimai/๒/saimai.html>

*Department of International Trade Promotion
Ministry of Commerce, THAILAND*

Thai Trade Center Phnom Penh